

Skridt af en saa ekstraordinær Beskaffenhed ikke træffes af den enkelte Minister uden i Forbindelse og Forstaaelse med det hele Ministerium. Vi have da Krav paa at faa Klarhed over, om dette Ministerium ønsker at ordne forskellige Forhold Folkekirkens vedrørende administrativt, eller om Regeringen mener, disse Forhold bør ordnes ved Lovgivningsmagten og kun ved den.

Jeg hævder den Opfattelse, at Folkekirkens Institutioner kun kunne indrettes ved Lovgivningsmagten. Det Standpunkt har Folketinget hævdet, saa længe Venstre har haft Magten i dette Ting. Det gav sig særlig til Kende i sin Tid, da en tidligere Kultusminister, Jacob Scavenius, mente, at han paa egen Haand kunde skabe et Bispeaad. Dette Tings Flertal tilkendegav sin modsatte Opfattelse af dette Forhold ved Vedtagelsen af en Dagsorden angaaende dette Spørgsmaal. Jeg hævder fremdeles den samme Opfattelse, at de folkekirkelige Indretninger skulle ordnes ved Lov og ikke ved administrative Foranstaltninger. I Grundlovens § 75, der jo er meget kort, staa kun de Ord: „Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov“. Jeg ved meget vel, at om Forstaaelsen af denne Paragraf har der været yderst forskellige Meninger, idet adskillige have hævdet den Opfattelse, at denne Lovparagraf er en Løfteparagraf og betinger, at Folkekirken skal have en Organisation, der repræsenterer Folkekirken ved Siden af den Repræsentation, der repræsenterer den almindelige Befolkning, nemlig Rigsdagen; med andre Ord, man har ønsket en Kirkedag til Afgørelse af de kirkelige Forhold. Andre have hævdet den Opfattelse, at dette „Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov“ betyder, at ethvert folkekirkeligt Forhold skal ordnes ved en af Rigsdagen vedtagen Lov. Jeg skal ikke komme ind paa en omfattende Udtalelse angaaende disse Forhold. Jeg kræver ikke dette Ministeriums Bistand til at skabe en Kirkeforfatning. Jeg tror, det vil være et ørkesløst Arbejde at rejse dette Spørgsmaal her. Men selv om man ikke har en Kirkeforfatning, er Folkekirken som saadan ikke uden Forfatning. Den Grundlov, vi have, er den Forfatning, der hvælver sig over Folkekirken saavel som over enhver anden Samfundsinstitution her i Landet, og netop fordi Grundloven er den Forfatning, der hvælver sig over Folkekirken som dens Tag, bør Folkekirkens Institutioner ikke kunne skabes administrativt, men kun ved en Lovgivningsakt.

Da vi forhandlede Menighedsraadsloven, og der var Fare for, at Loven ikke vilde blive vedtagen, sagde den højtærede Kultusminister: naar denne Lov bortfalder, ere vi klare over, at vi staa paa bar Bund. Det er denne bare Bund, Ministeren saa hurtigt har stillet sig paa og ment, at nu var det ham, der skulde bygge paa denne bare Grund, i Stedet for at han skulde være kommen til Lovgivningsmagten og bedt om dens Medvirkning til at skabe de Institutioner, som det var nødvendigt at skabe, da Menighedsraadsloven var bortfalden. Thi Menighedsraadene vare den eneste folkekirkelige Organisation, de havde ude i Sognene. Der var desuden ikke blot ved Loven om Menighedsraad, men ogsaa ved forskellige andre Love henvist til Menighedsraadene, og derved, at disse faldt bort, uden at der blev sat noget i Stedet, opstod der Krav og Trang til at skabe noget nyt. Det forekommer mig nu, at den højtærede Minister har været for hidsig til at skabe dette nye. Det kan være Tegn paa Tjenesteiver, og det er smukt, at en ung og ny Minister er tjenesteivrig, men man kan ogsaa være for tjenesteivrig.

Den ærede Minister mener, at det maatte være absolut nødvendigt at udstede de Cirkulærer, han har udstedt. De tre Cirkulærer kende vi alle. Der er for det første et Cirkulære angaaende Forvaltningen af de Penge, der komme ind i Kirkebøsserne. Det andet angaar Spørgsmaalet om Ordningen af de selvejende Kirker, og det sidste, det mest omfattende og mest indgribende, vedrører Præstekaldelsen i Fremtiden. Om det første Cirkulære er der at sige, at Ministeren slet ikke har haft behov at udstede et saadant. Jeg er enig med den ærede første Taler i den Betragtning, at da Kirkebøsserne blev tømt efter Julen, og Menighedsraadene fungerede Aaret ud indtil 31. December, have selvfølgelig alle Vegne Landet over Menighedsraadene uddelt de Penge, der kom ind som Jule- eller Nytaarsgaver til de i Menigheden trængende, som skulle nyde godt af disse Midler. De eneste Penge, der kunne være gaaede ind i Kirkebøsserne, ere de faa Skillinger, der mulig kunne være gaaede ind Nytaarsdag. Jeg tror oprigtig talt, at naar Folk først have ofret deres Skærv til de fattige i Julen, hvor Hjerterne ere mest opladte, og Folk ere godt stemte, er det smaat med det, der kommer ind i Bøsserne Nytaarsdag. Der kommer ikke flere Penge deri, end at man ganske rolig kunde lade